

גיליון 48

אפריל 2019 • ניסן ה'תשע"ט

מוֹטָיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

מִזְדָּה רַעָה

שולמית אורבך
גרגורי גורדון
עידן דיין
משה ויג
חיים ויינטראוב
דניאל יהלום
שיר נוריאל
צבי סלע
שירי ראב
חווה שכטר

גיליון 48 מתחיל...

אם נהיה כנים, לצד כל המידות הטובות קיים לכל אחד מאתנו הדבר הקטן הזה שהוא עושה כל הזמן ומתקשה להפסיק, גם אם הוא מבין שהוא לא טוב ומאוד רוצה.

...

בגיליון זה תמצאו סיפורים ושירים על אותו הרגל רע ומיותר. על ההתמודדות היום-יומית אִתּוֹ, על הניסיון המוצלח או הכושל להתגבר עליו או על הרגעים שבהם הוא הופך מסתם הרגל פרטי למשהו שפוגע באמת.

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון

את הגיליון נפתח הפעם עם שירו של אלירן דיין "טווס":

קִרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ בְּקִשׁוֹ לְחַמֵּם אֶת עוֹרְךָ
בְּשִׁפְרֵשֶׁת אֶת כְּנָפֶיךָ מֵלֹא תִשׁוּקָה
וּכְשֶׁפָּגְעוּ בְּכָנֶיךָ וּבְגוֹפְךָ
רָעְדוּ בְּאַחַת
מִגְּאוֹתֶיךָ הַקְּפוּאָה.

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות. העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

0048
מדה רעה
אפריל 2019
ניסן ה'תשע"ט

01

חוה שכטר

לו בודדה כשכור
הייתי
וגופי,
מכאיב עצמו
לדעת,
כי אז
לוגמת הייתי
יין,
הרבה
שיכנס
ויוציא
הסוד.

"די כבר עם החדשות כל היום!" היא צועקת לי מהמטבח וקולה משולב בצלילי הסכו"ם המתכתי שמחליקים מידיה המסובנות לכיור. "בחיי שאתה מכור לזה... די כבר!" אני יכול לשמוע את הטרוניה שבדבריה כשהיא מדגישה את ההברה הלפני אחרונה שפתאום קופצת לה כדולפיין מהמים השקטים של שאר המשפט.

היא חוזרת מהמטבח וברוטינה הקבועה נעמדת לצדי, משתהה לשתי דקות ואז מביטה בי במבט מרחם וזועף כשידיה מאוגרפות עמוק במותניה. "כמו תמיד, יושב על הספה, יד אחת מחבקת את המסעד ויד שנייה מגרדת את הפדחת, ושקוע בסיאן-אן עד התחת". אני כבר יודע מה המשפט הבא: "לפעמים נראה לי שהתחתנתי עם רובוט שכל מה שהוא יודע לעשות זה לגרד בראש ולהסתכל בחדשות כל היום... אם לפחות היית שואב אבק בזמן הצפייה ולא רק מגרד בפדחת כמו איזו חממה לכינמת...!"

היא לא מבינה שבמדינה כמו שלנו אתה חייב להיות מחובר לחדשות כל הזמן. הנרטיב המרכזי בשיח הקולקטיבי הוא כזה שאם אתה לא שם, קרי מחובר באינפוויזיה למסך, אתה לא קיים. דרך הצפייה במבזקים ובחדשות אני מתחבר לאתוס הלאומי החדש. אני מאוד אוהב מושגים כמו "אתוס" ו"נרטיב", למדתי אותם מוויצטום והלפריין.

הציונות מתה, יחי שותפות הגורל המדממת המתעוררת בנו ככלבים פאבלוביאניים למשמע המוזיקה הדרמטית ופניהם המכורכמות של חיימוביץ' ואילון המודיעים בקול יבש: "ערב טוב והרי החדשות...!" או "פיגוע ב...!" אני יהודי כי בחנוכה אני מדליק נרות עם כל היהודים בעולם, ואני ישראלי כי אני מחובר למבזקים כל חצי שעה עם שאר היושבים בציון. ואת זה היא לא מבינה, האישה. לא מנסה אפילו להבין.

היא מניחה את ראשה על כתפי ולוחשת בעייפות: "אתה אובססיבי... בחיי". נראה לי שאני מתחיל להתיש אותה לאחרונה. פעם הייתה נלחמת בי יותר, צועקת, מניפה ידיים לאוויר כמו טחנת רוח שאיבדה חוש קצב. פעם הייתה מונעת ממני מין – "או חדשות או כיפוף" במבט החלטי ופרישה מופגנת לחדר המיטות. היום כבר התעייפה מהמלחמה הזאת. אושרת קוטלר ניצחה אותה.

אני?! אני אובססיבי?! כל היום עובד במשרד עורכי הדין המנופח. כל היום בחליפה ועניבה ו"מרשי" ו"לפי חוק הגנת הדייר..." בערב אני בא הביתה ורוצה לדעת מה קרה היום במדינה כמו כל אחד. אסור לי? אני אומר לה משהו על שיחות הטלפון הארוכות שלה עם החברות שלה כל היום? לה יש את החדשות שלה – רחל מהמזנון בוגדת בבעלה עם יוסי מהמוסך – ולי יש את החדשות שלי.

אני?!

אובססיבי?!

"כן", היא אומרת לי כאילו קראה את מחשבותיי, "אתה אובססיבי! אתה עושה את אותו דבר כל יום באופן כפייתי. זה ממש שולט בך כבר ולא ההפך. נראה אותך יום אחד בלי חדשות. יום אחד!" ועושה תנועת ביטול בידה כאילו אני פסיכי או משהו כזה. פסיכילי. אובססיבי חסר תקנה.

"טוב, יפה שלי", אני מחייך אליה, והיא באמת יפה כמו ביום שהתחתנו. אפילו יותר. שְעֵרָה שחור ארוך וחלק ועיניה העייפות מזכירות לי רגעים יפים שבהם להט ניצוץ וגעשה לבה רותחת. אני שולח יד ממסעד הספה ומחבק את גווה הדק. רזה עד היום, וכבר לא פרגית. איזה כוח רצון יש לה, שתהיה בריאה, כמה היא חזקה. נושק לשפתיה ומבטיח: "תכף, רק ייגמר העדכון של 23:00 ואני מגיע למיטה".

אני אוהב אותה. אפילו יותר מהחדשות.

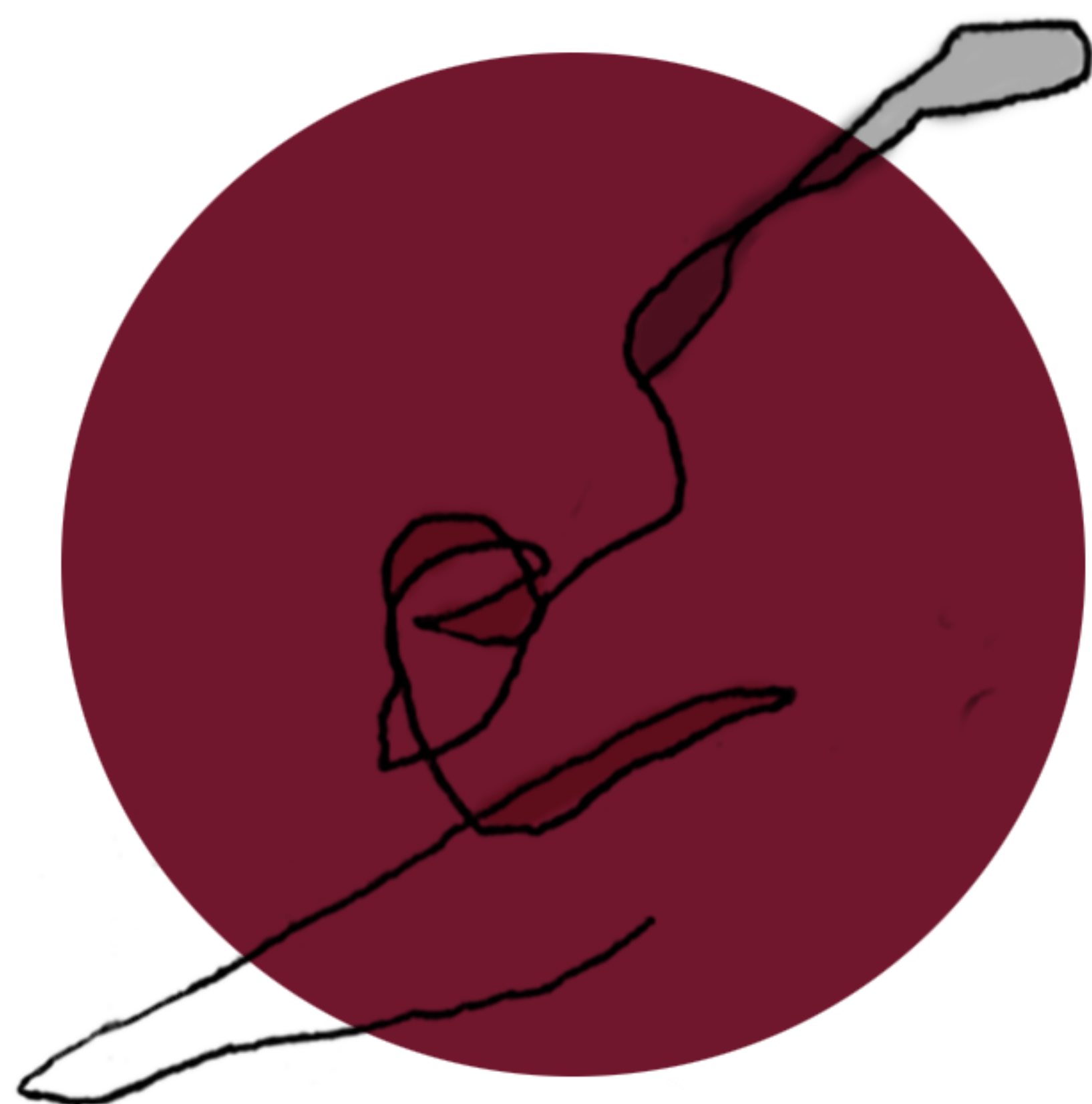
היא קמה מהספה, מתנתקת מכף ידי ונכנסת לאמבטיה לדחוף אצבע לגרון ולהקיא כמו בכל ערב.

כבר אמרתי שהיא רזה כמו ביום שנפגשנו?

...

יש לי עגנים
אני חוגג את הישועה שלי
עם עוד ישועה
וכשנגמר לי כל הדם
מהפצעים שאני מקלף
אני מרים בדל סיגריה
מרצפת האספלט
ותוהה
למה אני לא משתתף בכל החגיגה הזאת
של לשרף את החיים של עצמך
לאט-לאט.

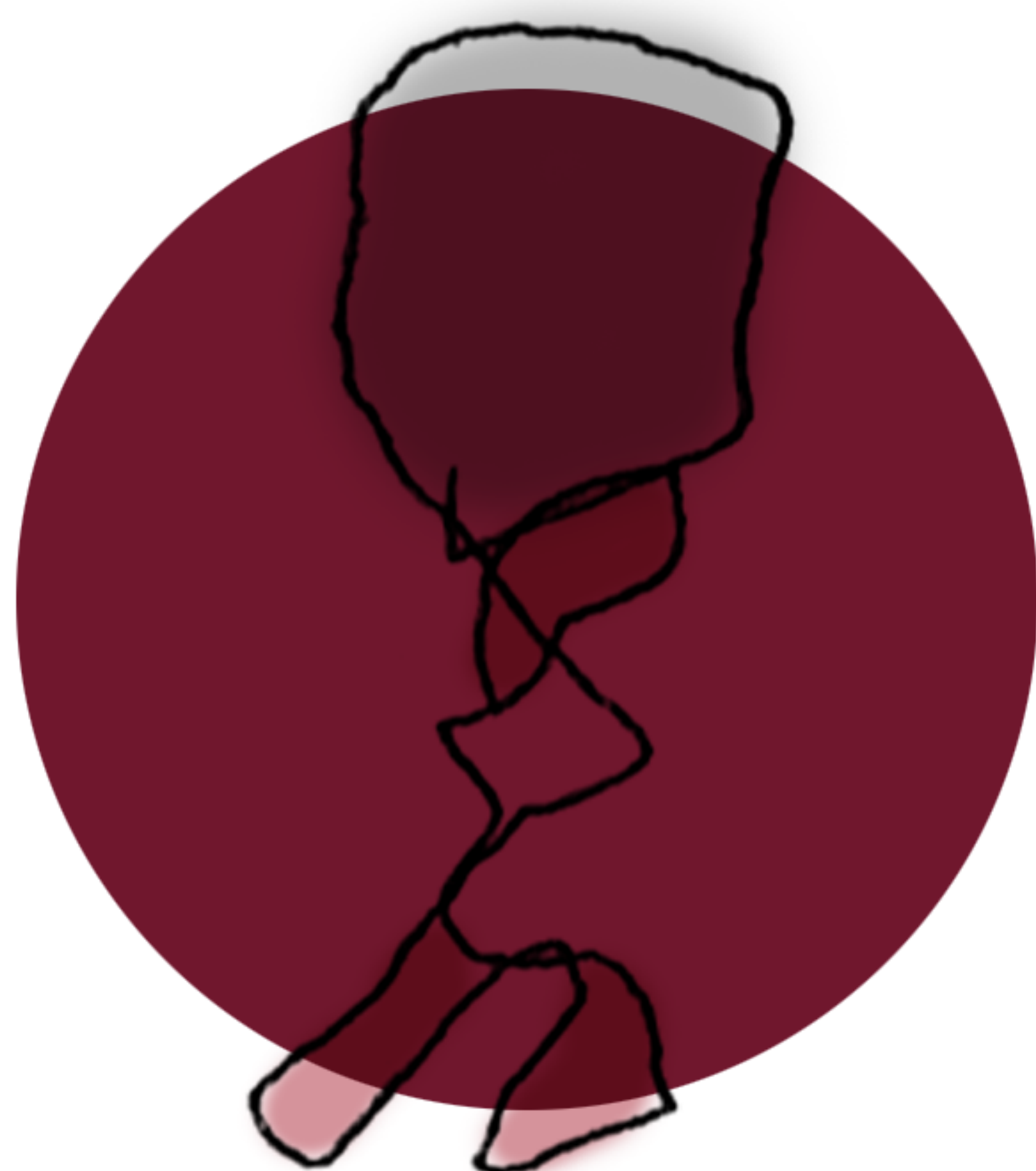
חָסֵר בּוֹשָׁה. אַתָּה חָסֵר מַעֲצוּרִים,
אַתָּה מִמְּשִׁיךְ לֹמֵר שְׁקָרִים לְעֶצְמְךָ
וּלְחֵזֶר אַחַר אוֹתָם פְּתָחִים.

כָּלֵם נוֹפְלִים עַל הַרְצָפָה, וְלִפְעָמִים
מִתָּר, אֲבָל אַתָּה מוֹדֵעַ לְעֶצְמְךָ,
וּבְכָל זֹאת הוֹלֵךְ לְמַקּוֹמוֹת הָאֲסוּרִים.

חָסֵר בּוֹשָׁה. אֵינְךָ מְכוּר לְמַעֲשִׂים?
אִז אֵיךְ לְקַרֵּא לְדַפּוּס הַזֶּה שְׁלֹךְ,
נוֹזְלֵי גּוֹפְךָ שְׂמֵתִמְלָאִים וּמְתָרוֹקְנִים.

שָׁנִים אַתָּה בְּזָה, שָׁנִים אַתָּה כְּרוּךְ בְּרַע,
שׁוֹב בְּאוֹתוֹ רְחוּב, שׁוֹב עַל אוֹתָהּ הַמְדַרְכָּה,
אַתָּה הוֹלֵךְ וּמְתַאֲפֵק וְשׁוֹב חוֹזֵר בְּחֻזְרָה.

שָׁנִים אַתָּה בְּזָה, וְאֵיךְ דָּבַר עוֹד לֹא קָרָה.
וְאִם אַתָּה כְּזָה, אִז עַד הַסּוֹף, הֲיִיה מוֹדֵעַ לְעֶצְמְךָ,
כְּבָר אֵין בּוֹשָׁה, אִז רַק תִּגִּיד: "אֲנִי צָרִיךְ עֲזָרָה".

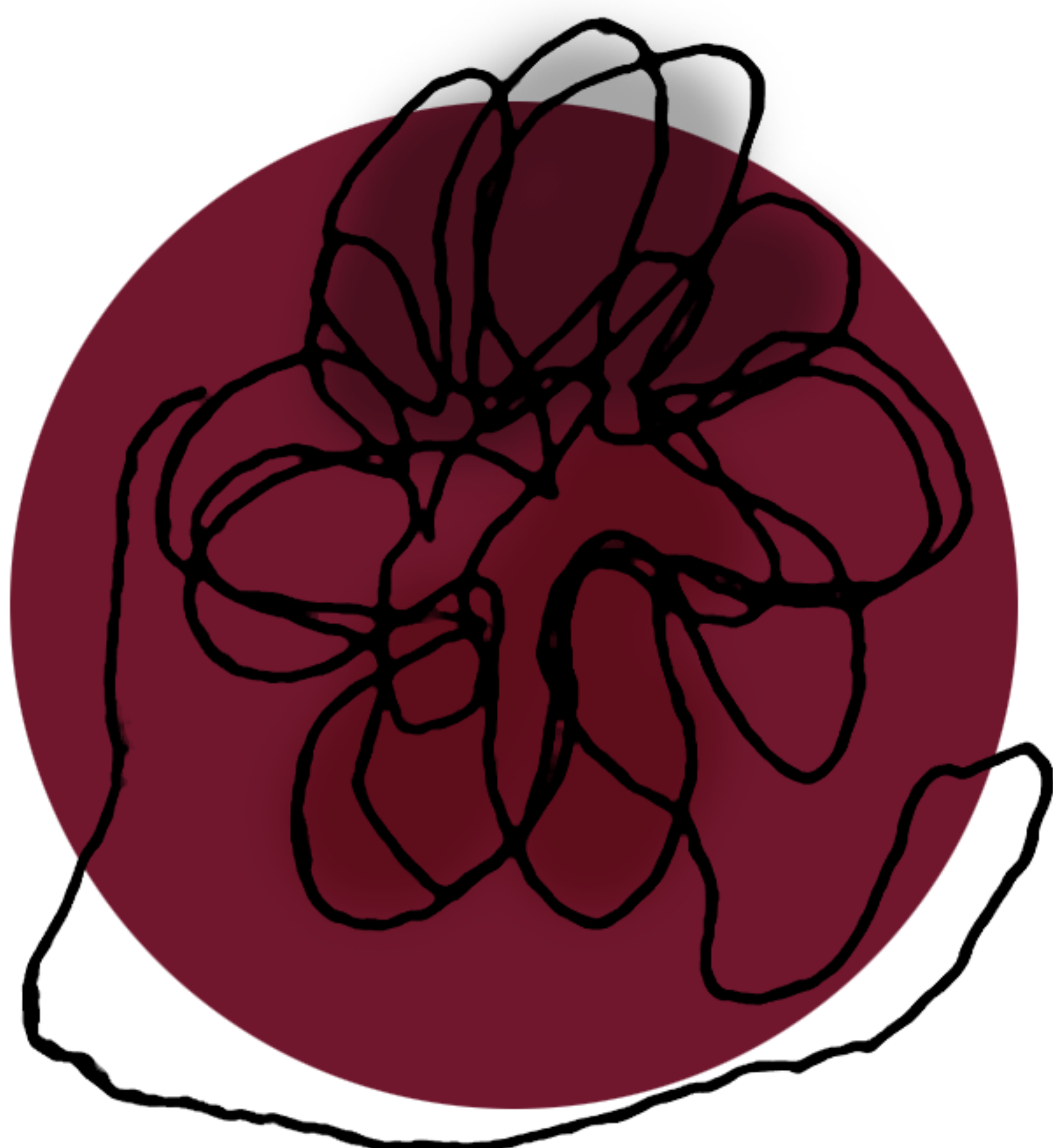

שוב הפקדתי לך הבטחת עוד
מעט. ממשיכה לעסק בשלי
הן בקשת רק חיוך, הבנה או
מבט או אפלו רק יחס שלי

שוב שכחתי: גם את משלי
עשויה. מקשת זהב טהור
ועלי לזקק לצרף וליצר
הללויה! עלי לשמר את האור

שוב השלכתי לך פתיון עוד
מעט. מתמרנת לי בין קולותי
ואחזת ועמך המצפון הוא
לפת. ושאלתם יחדו: עד מתי

אבל אין לי תשובה וגם לא עוד
מעט. ואמשיך ואחיה בתהיה
אם נהגתי נכון או שגיתי
קמעה. כי את מן האור עשויה

דברים על ידך

יש אומרים שאני לחלוטין חסר תקווה
אוגר ושומר וצובר לו מה שאבא, ללא שום תפוגה.
אך אם נדיק, בסך הכל מדבר במספר
דברים שעושים לי כאן טוב,
שאני אוהב אותם קרוב –
כמו הזקט של אבי המת.

או דברים שאני מקבל לפעמים
מבני, או קונה לי או עושה,
כמו השיר הזה –
דברים שהם בינתיים
שלי.

אז אולי אני באמת
קצר ראות, אבל
מה זה קשור בכלל
לבדידות?

מדי פעם, אפילו בכל כמה ימים שתנאי מזג האוויר מאפשרים והים נוח עד גלי, אני נוהג להעמיס על עצמי את ציוד הדיג ויורד אל הים, לצעוד לאורך חופיו החוליים ולתור אחרי "בור", "זרם חוזר" או "ריף" שבהם הסיכוי לדוג דגים גבוה במיוחד, ובמקומות האלה להשליך את חכתי בתקווה ללכוד דג אחד או שניים שיהיו לי לארוחת צהריים.

בעודי עומד על החוף עם החכה בידי, ממתין לדג שיבוא לנגוס בפיתיון, הוא הופיע – הצלם.

אני לא יודע את שמו אבל על פי מה שסיפר לי, מקצועו הוא צלם אירועים. למדתי מדבריו שהוא נוהג לרדת בכל יום אל החוף חמוש במצלמה ולצלם את הים, ציפורים ואת החוף הפושט ולובש צורה בכל פעם שיש גאות, שפל או סערה.

הצלם הוא גבר בשנות החמישים לחייו, לבוש בבגדים פשוטים, כאלה שהולכים איתם לים, תמיד חמוש במצלמה. שערו כבר התחיל להלבין, ניצני זיפים מעטרים את פניו וכרס קטנה מפארת את חזותו, חזות של אדם רגיל, אדם מהישוב, כזה שלא תזוהה אם יחלוף על פניך ברחוב.

כיוון שחובב צילום אנוכי מצאנו לנו שפה משותפת. בכל פעם שהצלם היה עוצר לידי היה מראה לי את התמונות שצילם וגם תוך כדי כך היה נותן לי טיפים על מקומות הטובים ביותר לדיג. לשאלותיי היכן הוא מפרסם את תמונותיו הוא ענה שאינו נוהג לעשות כך וגם אינו נוהג לעבד באופן דיגיטלי את תמונותיו. מדבריו למדתי שאין לו עסק משלו ושהוא מצלם בעבור צלמים אחרים. את סיפורו כפי שסיפר לי בעומדנו על החוף, אני החכה בידי והוא והמצלמה תלויה על כתפו, אפרוס כאן לפניכם כפי שסיפר לי בשפתו, מבלי להעמיק בדברים, מבלי לתקן את הלשון ובלי עריכה.

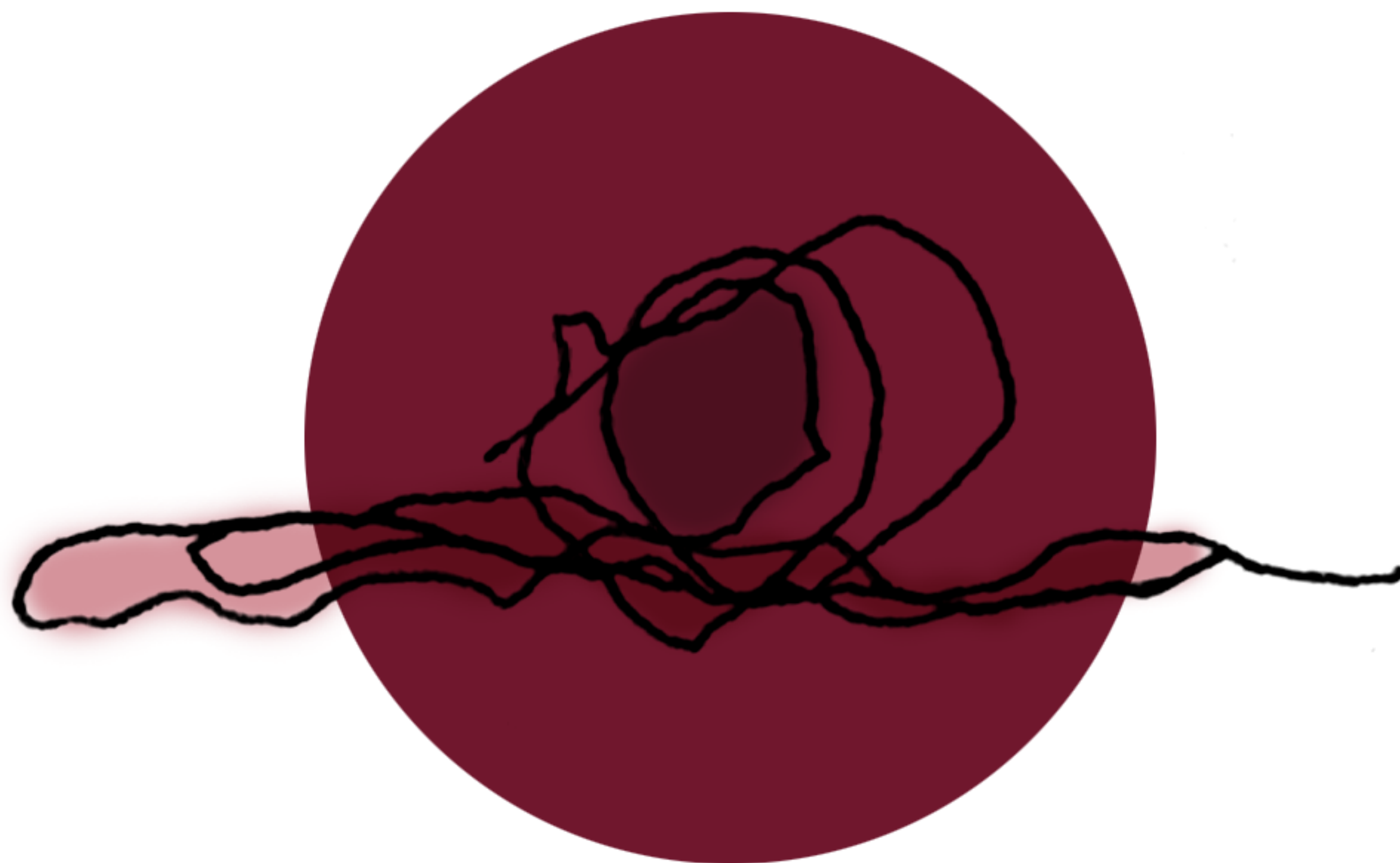
התיישבנו על סלע על החוף והבטנו אל הים. השמש כבר עמדה לשקוע וצבעה את השמים בצבעים של אדום, צהוב וכתום. הצלם חיכך בגרונו ואמר: "פעם היה לי סטודיו גדול לצילומי דוגמנות. כל הדוגמניות הכי נחשבות והכי יפות רצו להצטלם אצלי ורק אצלי. אני השתמשתי ברקעים ובשיטות תאורה שהוציאו את הדוגמניות הכי יפות והכי סקסיות. מעולם לא הזדקקתי לפוטושופ כי לא עסקתי בצילום דיגיטלי. הימים חלפו והשימוש בפוטושופ ובצילום דיגיטלי נעשה מבוקש יותר ויותר. הדוגמניות שהצטלמו אצלי דרשו צילום דיגיטלי ופוטושופ. בתחילה הייתי מצליח לשכנע אותן שהתמונות שלי יותר טבעיות ואמתיות מהתמונות המעובדות. סירבתי להשתמש במצלמה דיגיטלית. דבקתי בדרכי והאמנתי שאני הצלם הטוב ביותר בשוק."

"בדיעבד, ורק עכשיו אני מבין זאת, בגלל התעקשותי שלא להתפתח ולהתקדם ברוח הזמן, נחשבתי לצלם מיושן. מספר ההזמנות לצילומי אופנה הלכו ופחתו עד שנעלמו כמעט לחלוטין. לא חלף זמן רב ונאלצתי לסגור את הסטודיו. כל חבריי עזבו אותי וגם מי שהייתה אשתי עזבה אותי עם הילדים. לא נכנעתי לקדמה ולא שיניתי ממנהגי. כדי להעסיק את עצמי אני הולך כל יום לים ומצלם נופים ואנשים. מדי פעם אני מצלם בר מצוות וחתונות לפרנסה היום-יומית, וכל זה בגלל שהייתי יהיר, לא הקשבתי לאנשים וסירבתי לצעוד קדימה.

"תראה", אמר לי, "יכולתי לקנות ציוד חדיש, לקחת לי עוזר שיעשה פוטושופ ולהתחיל לבנות את עצמי מחדש. אבל אני עייפתי, טוב לי ככה בחיים שיש לי, ללכת כל יום לים לצלם את מה שאני אוהב ללמוד את הטבע דרך עין המצלמה ולצלם אירועים למחייתי. מאסתי בחיי הזוהר, אני למדתי להסתפק במועט וליהנות מיפי הבריאה ולקבל הדרכה מאבינו שבשמים."

כשאמר זאת נשא את ראשו אל עבר השמים, וקם ממקומו כדי להמשיך בדרכו. "אתה יודע", אמר לי, נסה ללכת בערך שלוש מאות מטר צפונה, יש שם בור שבו תפסו היום הרבה דגים גדולים", והלך לדרכו לא לפני שצילם קורמורן שט על מי הים לאור השקיעה.

המסך הקטן

מָחַר בְּבִקְרָה כְּשֶׁאֶפְקַח אֶת עֵינַי
הַמָּסַךְ הַקָּטָן כְּכֹר יִהְיֶה בְּיָדִי
שָׁחַס וְשָׁלוֹם לֹא אֶחָשֵׁב עַל חַיֵּי
שָׂאֵף לֹא רָגַע אֶחָד אֶהְיֶה לְבָדִי.

אֲז אֲנֹכֵךְ בְּחֻדְשׁוֹת הָעוֹלָם
הָעֶקֶר רַק לְשִׁכַח אֶת עֲצָמַי
לְהִיּוֹת בְּנֶאֱדָם אֲבָל לְהִיּוֹת נֶעְלָם
יֵשׁ הַקּוֹרְאִים לְזֶה סֵטְרָס פְּנִימִי.

וְזֶה לֹא הַדְּחַף לְהִתְנַתֵּק מֵהַמְּצִיאוֹת
כְּמוֹ הַפְּחָד לְאֵבֶד אִיזָה רָגַשׁ שְׂרָשִׁי
זוֹהִי הַמְּבוּכָה מִחֹסֶר הַמְּשָׁמְעוֹת
וְתַפְלָה לְקֶשֶׁר אֶמֶת – קֶשֶׁר אֲנוּשִׁי.

בחשך היא יושבת רועדת.
הפחד לא שומר עליה כמו אצל אנשים אחרים.
היא גורם לה להגיף כל יום כשיש עדין אור שמש
את התריסים,
לשבת על המטה במרכז החדר
עם המחשבות השחרות בפנים
ולדעת אני עוד מעט אמות.
הנפש משתכנעת
אבל הגוף מסרב להאמין.

הוא אומר שהיא בחר בה בגלל השמחה,
הוא לא יכול להיות עם אישה עצובה.
הוא לא יודע איך הדמעות שלה מתנהגות,
העיניים עננים,
אוגרות את הטפות עד שהמבול פורץ החוצה
והבכי אצלה רעמים ובכרקים.

לפני שהיא באה אליו היא נעמדת מול מראה
ומחליקה את הסדקים.
עם האדם האדם מצירת על עצמה חיוך
לא גדול מדי, נורמלי.

אָנִי יוֹדַעַת

שָׂאֲתָה יוֹדַעַת אוֹתִי בְּמַחְשְׁבוֹתֶיךָ.
שָׂאֲתָה מְחַיֵּךְ אֵלַי כָּל לַיְלָה בְּחִלּוֹמְךָ,
מְנַשֵּׁק אוֹתִי וְאֵז מְחַבֵּק,
רַק שְׁלֵא אֵלֶיךָ.

אָנִי יוֹדַעַת,

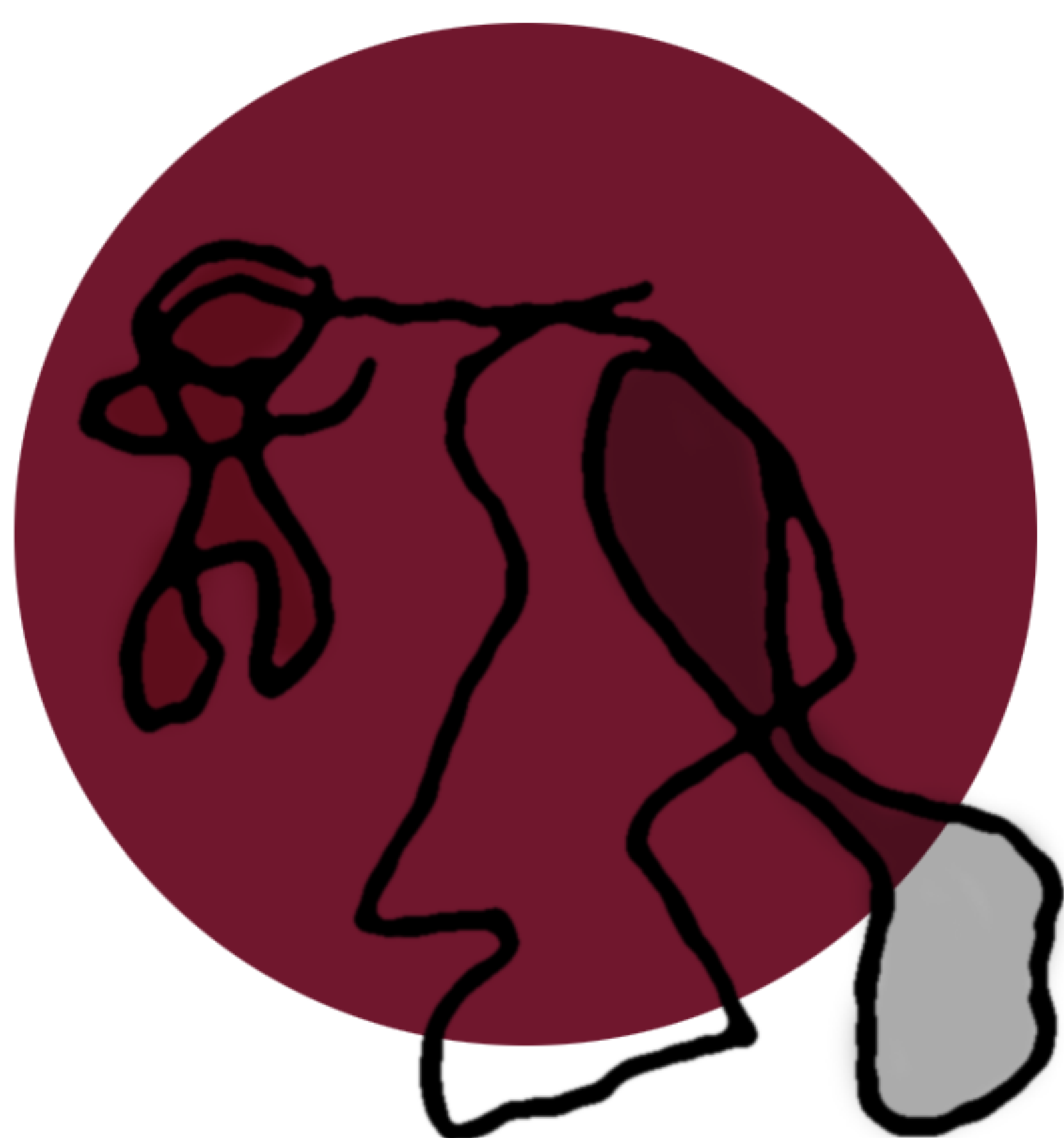
שָׂאֲתָה מְרַגֵּשׁ אוֹתִי בְּגוֹפְךָ.
מְתַרְגֵּשׁ כְּשָׂאֲתָה רוֹאֶה אֶת פְּנֵי,
שְׁהֵיִת עוֹזֵב הַכֹּל לוֹ יְכַלֵּךְ
וּבָא אֵלַי.

חֶלֶק מִמְּנֵי תְּמִיד יֵאֱהָב אוֹתְךָ,
אֲךָ שָׂאֲר הַחֶלְקִים יֵאֱהָבוּ מִיִּשְׁהוּ אַחֵר.
שְׂיֵאֱהָב אוֹתִי, אֶת כְּלֵי וַיְהִיָּה שְׁלִי,
וְאֲתָה, בְּמִקּוֹמְךָ הַשָּׂאֲר.

אָנִי יוֹדַעַת שָׂאֲתָה בּוֹכָה עָלַי מִבְּפָנַיִם,
שְׂאֲנִי זוֹרְמֶת לְךָ בְּדָם.
וְכַמָּה מַחְשְׁבוֹת עָלַי בְּלֵילוֹת לְבָנַיִם,
מְסַפְרוֹת עַל לֵב אוֹהֵב וּמְיָתָם.

יְהִיָּה לִי מִיִּשְׁהוּ אַחֵר.

אֲתָה בְּמִקּוֹמְךָ הַשָּׂאֲר.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
איורים ועיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

info@motiv-magazine.co.il

אנחנו מזמינים אתכם לקחת חלק בירחון שלנו.

הגיליון הבא של מוטיב יראה אור בעוד כחודש ונושא: הפחד עצמו.

בבחירה בין "העיקר לא לפחד כלל" לבין "אשרי אדם מפחד תמיד" אנחנו בוחרים לספר לעצמנו שאנחנו בכלל לא פחדנים, אלא זהירים. אבל כולנו חווים פחד כזה או אחר, ולפעמים גם את הפחד מפני הפחד עצמו.

בגיליון זה אנחנו מבקשים מכם לספר לנו על פחד של רגע, או על פחד מתמשך. שלחו לנו שירים וסיפורים על תחושת השיתוק שמביא איתו הפחד, או דווקא על תחושת האתגר והדירבון שהוא יוצר. ספרו לנו על הרגע שבו הפחד נולד, או על הרגע שבו הצלחתם להתגבר עליו.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/4/2019 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.